

Plan rozwoju Chin 2026–2030. Kontynuacja modelu gospodarczego i zwiększanie niezależności

Marcin Przychodniak

Kolejny plan pięcioletni, przyjęty w marcu br. przez chiński parlament, za kluczowe dla rozwoju gospodarczego ChRL uznaje modernizację przemysłu i dążenie do niezależności technologicznej. Wspomina o wzroście konsumpcji i poprawie sytuacji społecznej, ale nie traktuje tego priorytetowo. Rozwój nowoczesnych branż ma zwiększyć konkurencyjność chińskich firm w stosunku do podmiotów z państw rozwiniętych, w tym z Polski. Kierunek nakreślony w planie jest kolejnym argumentem za wzmocnieniem ochrony jednolitego rynku UE i aktywną unijną polityką przemysłową.

Model rozwojowy. Plan na lata 2026–2030, przyjęty przez [Biuro Polityczne KPCh](#) w październiku 2025 r., a 12 marca br. przez chiński parlament, prezentuje główne założenia modelu, który ma zapewniać rozwój chińskiej gospodarki. Władze wskazują na trudne uwarunkowania i zagrożenia dla rozwoju państwa, jednak wdrożenie planu ma umożliwić ChRL zajęcie pozycji lidera w ramach rewolucji technologicznej.

Zawarty w planie model rozwoju oznacza [kontynuację założeń](#) z lat 2021–2025. Kluczowe będą inwestycje wewnętrzne mające rozwijać przemysł i zwiększać jego konkurencyjność, co ma przełożyć się na zwiększenie eksportu. Plan zakłada wzrost produktywności przemysłu oraz jego udziału w PKB (obecnie to ok. 25%), jednak bez określenia konkretnych celów. W kontekście sektora energetycznego przewiduje dalszą redukcję emisji dwutlenku węgla o 17% do 2030 r., a OZE ma stanowić do tego czasu źródło ponad 21% zużywanej energii. Osiągnięcie wysokiego poziomu konkurencyjności (zarówno za pomocą subsydiów, jak i niższych kosztów oraz nowych technologii) ma pozwolić firmom z ChRL zdominować inne rynki, głównie w UE i Azji Południowo-Wschodniej. [Eksport do tych regionów rośnie znacząco](#) od kilku lat, a nowy impuls dały mu [cła wprowadzane przez USA](#) w ostatnim roku. Partnerzy handlowi ChRL stają się coraz bardziej zależni od importu z tego kraju konkretnych produktów, m.in. z sektora nowoczesnych technologii. Jednocześnie rośnie zależność Chin od sprzedaży na rynki zagraniczne.

Innowacje i niezależność. Obecny plan pięcioletni, podobnie jak poprzedni, kładzie nacisk na innowacje i rozwój technologiczny, głównie w przemyśle. Wydatki na badania i rozwój mają w najbliższych pięciu latach rosnąć średnio o ok. 7% rocznie (podobnie jak w latach 2021–2025). Celem jest m.in. uzyskanie przez sektor cyfrowy ponad 12-procentowego udziału w PKB w 2030 r. (w 2024 r. było to 10,5%).

Innowacje i rozwój nowoczesnego przemysłu mają ograniczać zależności zewnętrzne ChRL, głównie pod kątem bezpieczeństwa państwa. Produkcja w Chinach daje KPCh kontrolę nad całym procesem i pozwala nie używać produktów (*hardware*) z zagranicy uznawanych za niebezpieczne, m.in. inteligentnych pojazdów czy robotów. Z planu wynika też potrzeba nadzoru nad oprogramowaniem (*software*), aby ograniczyć możliwość przejęcia kontroli, np. nad infrastrukturą krytyczną. Takie podejście dotyczy np. produkcji chipów czy branży energetycznej, w tym rozwoju odnawialnych źródeł energii, i jest traktowane m.in. jako element zmniejszania zależności od dostaw surowców z Bliskiego Wschodu.

Branże wskazane w planie jako kluczowe dla rozwoju Chin pojawiały się w oficjalnych dokumentach od kilkadziesiąt lat, np. zieloną energię, chipy, oprogramowanie i nowe materiały zapisano w celach na lata 1986–1990, zaś sztuczną inteligencję – w planie na lata 2016–2020. Nowością jest wskazanie w obecnym dokumencie na rozwój sektora energii termojądrowej. Władze sygnalizują jednak potrzebę

BIULETYN PISM

kontynuacji rozwoju zielonej energii, nowoczesnych materiałów, technologii kwantowych, wodorowych i telekomunikacyjnych (6G). Podkreślają też konieczność przyspieszenia działań w sektorze chipów, nowoczesnych maszyn, biotechnologii i bioprodukcji. Zwiększanie konkurencyjności w tych obszarach ma być osiągnięte nie tylko dzięki subsydiowaniu produkcji, lecz także przez kompleksowe finansowanie badań i priorytetowe traktowanie chińskich produktów w zamówieniach publicznych.

W przyjętym modelu rozwojowym aktywność firm zagranicznych na rynku chińskim ma być nadal ograniczona i kontrolowana. Zachęty dla inwestorów są powiązane przede wszystkim z włączaniem chińskich poddostawców w łańcuchy produkcji europejskich firm, np. motoryzacyjnych, a co za tym idzie – ze zwiększaniem uzależnienia tych podmiotów od współpracy z Chinami. W kwietniu br. rząd ChRL wprowadził też regulacje, które mają zabezpieczać współpracę produkcyjną firm chińskich z podmiotami zagranicznymi, dając władzom możliwość interwencji (np. wykluczenia firm zagranicznych z rynku ChRL) w wypadku np. nadmiernej zależności od dostawcy z konkretnego państwa.

Problemy społeczne. Nowy plan wskazuje też na konieczność dążenia do poprawy sytuacji społecznej. Jednym z problemów jest np. dostęp do służby zdrowia, w tym brak lekarzy, szczególnie na wsi. Plan zakłada, że do 2030 r. na 1000 mieszkańców będzie przypadało 3,7 medyka (obecnie wskaźnik ten wynosi 3,5). Dla porównania, w Niemczech jest to 4,5, w Polsce 4,2, a w USA – 3. Jednocześnie średnia oczekiwana długość życia ma w Chinach wzrosnąć z obecnie niewiele ponad 78 lat do 80 lat w 2030 r. Wyzwaniem będzie też podniesienie zakresu i jakości usług publicznych w miastach. Władze zakładają wzrost wskaźnika urbanizacji do 71% do 2030 r. (obecnie wynosi on ok. 68%). Ma to nastąpić w wyniku zmian w systemie zameldowania w miastach (*hukou*), co jednak ma nie dotyczyć największych aglomeracji.

Rozwój przemysłu ma sprzyjać tworzeniu miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi w wieku 24–29 lat, i w ten sposób wspomagać konsumpcję. Oficjalne bezrobocie w miastach w 2030 r. ma być mniejsze niż 5,5% (obecnie jest to 5,2%). Plan nie odnosi się jednak do przeciwdziałania bezrobociu osób w wieku 24–29 lat, którego poziom w lutym 2026 r. wynosił oficjalnie 7,2%. Nie wskazuje też na sposób rozwiązania problemu około 270 mln tzw. elastycznych pracowników, którzy pracują dorywczo, np. jako kurierzy czy kierowcy.

Nie ma w planie konkretnych zapisów wskazujących na kompleksowe podejście władz do wzrostu udziału konsumpcji w PKB. Obecne w dokumencie kwestie m.in. rozwoju sektora usług dla seniorów i subsydiowania wymiany sprzętu domowego nie mogą być tak traktowane, gdyż ich skala jest ograniczona. Władze chińskie nie chcą znacząco modyfikować systemu dystrybucji dochodu

narodowego, traktując obecny m.in. jako mechanizm kontroli aparatu partyjnego w prowincjach (np. w postaci podziału pieniędzy na realizację poszczególnych zadań). Utrzymanie dotychczasowego modelu rozwojowego przy znaczącym zmniejszeniu dochodów, np. z sektora nieruchomości, będzie się więc wiązało ze wzrostem zadłużenia. We wrześniu 2025 r. poziom długu do PKB wyniósł ponad 300%, włączając w to zadłużenie gospodarstw domowych, instytucji rządowych, prowincji i firm spoza sektora finansowego.

Wnioski i rekomendacje. Realizacja planu rozwoju na lata 2026–2030 będzie punktem odniesienia dla rozliczania urzędników średniego i niższego szczebla przez władzę centralną, co też zwiększa prawdopodobieństwo jego powodzenia. Należy go także odczytywać jako narrację władz na temat pozytywnej ścieżki rozwoju Chin przy stałej nadrzędnej roli kierownictwa partii i zachowaniu instrumentów nadzoru nad aparatem w ramach dystrybucji dochodu. Realizacja planów gospodarczo-społecznych ma zwiększać potencjał technologiczny i cywilno-wojskowy Chin, ale przede wszystkim służyć celom politycznym, w tym stabilizacji sytuacji wewnętrznej i zmniejszaniu zależności od innych państw, głównie USA.

Treść planu pięcioletniego potwierdza kontynuację polityki gospodarczej ChRL, której efektem jest wypieranie unijnych firm z wielu sektorów i zwiększanie uzależnienia UE od Chin w strategicznych obszarach. Dotyczy to m.in. dostaw surowców krytycznych dla sektora zbrojeniowego, co rodzi zagrożenie dla bezpieczeństwa UE. Istotna z perspektywy Unii jest też kwestia oprogramowania np. inteligentnych pojazdów, w tym problem danych, które zbierają i transferują do ChRL. W reakcji na chiński plan UE powinna aktywnie [ograniczać zależności](#) od Chin (*derisking*) i prowadzić politykę przemysłową wspierającą unijne przedsiębiorstwa.

Potencjał jednolitego rynku UE i jego znaczenie dla ChRL jako kierunku sprzedaży [nadprodukcji](#) może zwiększać skuteczność ewentualnych działań ochronnych Unii. Jednomysłność państw członkowskich jest jednak w tym kontekście mało realna. Rozwiązaniem może być wdrażanie rozwiązań poprzez „koalicję chętnych”, zarówno defensywnych (np. regulacji w zakresie bezpieczeństwa, screeningu inwestycji przychodzących z Chin), jak i ofensywnych (screeningu inwestycji wychodzących, kontroli eksportu). Dla Polski wsparcie takich inicjatyw byłoby ważne z punktu widzenia kondycji małych i średnich firm związanych np. z motoryzacją i zielonymi technologiami. Dla sprostania konkurencji z ChRL istotne są też inwestycje unijne i państw członkowskich w badania oraz rozbudowę potencjału przemysłowego UE. Z perspektywy Polski ważniejsza od zwiększania eksportu do Chin jest ochrona przed chińską konkurencją sektorów istotnych gospodarczo (motoryzacja, maszyny przemysłowe).